

Oddział w Mławie: zasób

Zasób oddziału składa się z 1034 zespołów archiwalnych, 202491 j.a. i 1889,83 mb. (stan na koniec czerwca 2010 r.) wytworzonych w XVIII - XXI wieku na obszarze powiatów ciechanowskiego, działdowskiego, mławskiego, płońskiego i żuromińskiego. W szczególności zasób oddziału tworzą:

- akta administracji ogólnej i specjalnej zarówno państwowej jak samorządowej
- akta sądowe i instytucji wymiaru sprawiedliwości
- akta metrykalne i stanu cywilnego
- akta instytucji i organizacji społecznych kulturalnych i zawodowych
- akta przedsiębiorstw i administracji gospodarczej
- akta miast i cechów
- materiały geodezyjno-kartograficzne
- dokumentacja techniczna
- mikrofilmy

Pod względem zawartości źródłowej, jednymi z bogatszych i cenniejszych materiałów są **akta urzędów administracji ogólnej i specjalnej** różnego szczebla, od gromadzkiego do wojewódzkiego. Dokumentują rozwój życia społecznego, politycznego, gospodarczego, oświatowego i kulturalnego na obszarze tej części Północnego Mazowsza. Na wyróżnienie w tej grupie zasługują akta zespołu **Urząd Powiatowy Mławski** z lat 1868-1914, a więc wytworzone przez carską administrację zaborczą. Podkreślają ponadto nadgraniczny charakter powiatu mławskiego. Poza tym zachowało się niewiele akt urzędów z okresu zaborów dotyczących tego regionu. Bogate pod względem treściowym są zespoły **starostw powiatowych** oraz **wydziałów i rad powiatowych** z lat 1945-1950 w Mławie i Ciechanowie. Pomimo stosunkowo niskiego stanu zachowania, prezentują obraz walki o władzę i jej utrwalenie w początkowym okresie "polski ludowej".

Kolejne rozdziały historii PRL znajdują się w aktach prezydium rad narodowych, a następnie urzędów i rad narodowych wszystkich szczebli. Dzieje województwa ciechanowskiego zawarte są w aktach Urzędu Wojewódzkiego w Ciechanowie oraz Wojewódzkiej Rady Narodowej w Ciechanowie z lat 1975-98.

Oddział posiada bogate zbiory **akt sądowych i instytucji wymiaru sprawiedliwości**, pośród których szczególnym bogactwem informacji do badania stosunków społecznych i gospodarczych w mieście i na wsi, wyróżniają się akta notarialne z lat 1810-1952 i hipoteczne z lat 1797 - 1974. W szczególności odzwierciedlają procesy przekształcania własności ziemskiej i kształtowania stosunków kapitalistycznych w gospodarce na obszarze powiatów ciechanowskiego, mławskiego, działdowskiego i żuromińskiego. Ponad sto zespołów liczą **akta metrykalne i stanu cywilnego** kilku wyznań z powiatów ciechanowskiego, działdowskiego, mławskiego, płońskiego, przasnyskiego i żuromińskiego z lat 1808-1900. Uzupełnienie stanowią sumariusze metryk z lat 1660-1808, sporządzone w latach 1854/55, występujące w 20 parafiach powiatów mławskiego i żuromińskiego.

Pracownia naukowa
mławskiego oddziału APW

W grupie akt instytucji i organizacji na szczególne wyróżnienie zasługuje zespół **Komendy Obwodu Mławskiego ZWZ i AK** z lat 1941- 1944 obrazujący organizację i działalność zbrojnego podziemia podczas II Wojny Światowej. Szczątkowo zachowały się akta miast i cechów liczące około 1400 ja. z lat 1821-1950. Akta miejskie dotyczą miast: Ciechanowa, Działdowa, Mławy i Żuromina, a cechy Działdowa, Mławy i Żuromina.

Materiały **geodezyjno-kartograficzne** pochodzą z lat 1842 - 1974 i składają się z planów, map i operatów technicznych. Zostały wytworzone przez kilka różnych urzędów i instytucji agrarnych i dotyczą przebudowy ustroju rolnego w drodze parcelacji majątków, scalenia gruntów i likwidacji serwitutów.

Dokumentacja techniczna występuje głównie w aktach wydziałów budownictwa, urbanistyki i architektury Prezydiów Powiatowych Rad Narodowych w Mławie, Ciechanowie, Żurominie i Działdowie oraz w zespole Akta miasta Mławy, referat techniczny Zarządu Miejskiego z lat 1920-1939.

Zmikrofilmowano dotychczas tylko księgi stanu cywilnego obejmujące akta urodzin, małżeństw i zgonów z lat 1808-1865 powiatów ciechanowskiego, mławskiego i żuromińskiego.

Poza wymienionymi powyżej grupami dokumentacji, zasób oddziału uzupełniają: akta zakładów i przedsiębiorstw, spółdzielni i związków spółdzielczych, związków zawodowych, partii politycznych, organizacji młodzieżowych, banków i instytucji finansowych oraz szkół.